

PROTESTANTSE GEMEENTE VOORSCHOTEN

CANTATEDIENST 25 MAART 2018

**MARKUS PASSION
VAN
REINHARD KEISER**

Vox Polyphonia:

evangelist: Jaap Willem Westhoek
Christus: Fons Orië
Pilatus: Dirk Stolk
Maagd: Els Koek
overige recitatieven: Klaas Aantjes

koor:**sopranen:**

Annette de Vries aria 30, 43
Els Koek koraal aria 49
Babs van der Schoot aria 3
Andrea Steen aria 8, 32
Helma van Pagee

alten:

Liesbeth Schellevis
Marijke Boter aria 20, 47
Marrie Kardol
Nicole K chler
Margreet Aantjes

tenoren:

Martin de Jong
Piet Eilander
Jaap Willem Westhoek
Han Stolk
Roel van Pagee

bas:

Dirk Stolk aria 28
Theo Knoester
Peter van Essen
Klaas Aantjes aria 17
Fons Orië

Orkest Polyphonia

viol 1:
Cornelie Stolk
Marcel van Scheepen

viol 2:
Gerda Regter
Elly den Herder

altviol 1
Nienke van Oeveren
altviol 2
Jos Maas

hobo 1
Charles Fransen
hobo 2
Fia Sanders
Fagot
Esther Steffens

Cello
Frank den Herder
Orgel
Herman Lodder

muzikale leiding:

Maria Rosenm ller

De dienst staat onder leiding van:

Ds. Bert Boter

Welkom

Stilte (allen gaan staan)

Bemoediging en groet

V. Onze hulp is in de Naam van de Heer

A. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

V. Die trouw blijft tot in eeuwigheid

A. en niet loslaat wat Zijn hand ooit begon.

V. De Heer zij met u!

A. Musical notation for the phrase 'ook met u zij de Heer'. It consists of a single staff in G major (one sharp) and 4/4 time. The notes are: G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), C5 (half). The lyrics 'ook met u zij de Heer' are written below the staff.

gebed

Lied 577: 1 en 2

 Musical notation for the hymn 'Lied 577: 1 en 2'. It consists of six staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are: '1 O wereld, zie uw le - ven / hoog aan het kruis ge - he - ven, / uw heil zinkt in de dood. / De eer-ste - ling van al - len / laat stil zich wel-ge - val - len / ver-druk-king, sla-gen, hoon en spot.' The final staff ends with a double bar line.

1 O wereld, zie uw le - ven
hoog aan het kruis ge - he - ven,
uw heil zinkt in de dood.
De eer-ste - ling van al - len
laat stil zich wel-ge - val - len
ver-druk-king, sla-gen, hoon en spot.

2.

Wie heeft U zo geslagen,
waarom moet Gij verdragen
die bitterheid en pijn?
Gij zijt toch zonder zonde,
toch niet in 't kwaad gebonden
als wij en onze kinderen zijn.

Inleiding

De Markus Passion

1. Sonata e Coro

Jesus Christus ist um unsrer Missetat
willen verwundet und um unsrer
Sünden willen zer- schlagen; die
Strafe liegt auf ihm, auf daß wir
Friede hätten, und durch seine
Wunden sind wir geheilet.

2. Rezitativo (Tenori, Basso)

Evangelist

Und da sie den Lobgesang
gesprochen hat- ten, gingen sie
hinaus an den Ölberg, und Jesus
sprach zu ihnen:

Jesus

Ihr werdet euch in dieser Nacht alle
an mir ärgern, denn es steht
geschrieben: Ich werde den Hirten
schlagen, und die Schafe werden sich
zerstreuen; aber nachdem ich
auferstehe, will ich vor euch hingehen
in Galiläam.

Evangelist

Petrus aber saget zu ihm:

Petrus

Und wenn sie sich alle ärgerten, so
wollte ich mich doch nicht ärgern.

Jesus Christus is onze zonden
doorboord,
om onze wandaden gebroken.
Voor ons welzijn werd hij getuchtigd,
zijn striemen brachten ons genezing.

Nadat ze de lofzang hadden
gezongen, vertrokken ze naar
de Olijfberg. Jezus zei tegen hen:

‘Jullie zullen allemaal ten val komen,
want er staat geschreven: “Ik zal
de herderdoden, en de schapen
zullen uiteengedreven worden.” Maar
nadat ik uit de dood ben opgewekt,
zal ik jullie voorgaan naar Galilea.’

Petrus zei tegen hem:

‘Misschien zal iedereen ten val
komen, maar ik niet!’

Evangelist

Und Jesus sprach zu ihm:

Jesus

Wahrlich, ich sage dir, heute, in dieser Nacht, ehe denn der Hahn zweimal krähet, wirst du mich dreimal verleugnen.

Evangelist

Der redet aber noch weiter:

Petrus

Ja, wenn ich mit dir auch sterben müßte, wollt ich dich nicht verleugnen.

Evangelist

Dasselbe gleiche sagten sie alle. Und sie ka-men zu dem Hofe mit Namen Gethsemane, und er sprach zu seinen Jüngern:

Jesus

Setzet euch hier, bis ich hingehe und bete.

3. Aria (Soprano)

Hat dich die Angst betreten, so gehe hin zu beten, zu deinem heiligen Gott. Und sollst du nun zerfallen, kannst du im Fallen lallen, so wirst du nicht zu Spott.

4. Rezitativo (Tenore, Basso)

Evangelist

Und nahm zu sich Petrus und Jakobus und Jo- hannes, und fing an zu zittern und zu zagen, und sprach:

Jesus

Meine Seele ist betrübt bis in den Tod; enthaltet euch hier und wachet.

Evangelist

Und ging ein wenig fürbaß, fiel auf die Erde und betet, daß, wenn es möglich

Jesus antwoorde:

‘Ik verzeker je: juist jij zult me vannacht, nog voor de haan tweemaal gekraaid heeft, driemaal verloochenen.’

Maar Petrus hield met grote stelligheid vol:

‘Al zou ik met u moeten sterven, ik zal u nooit verloochenen.’

Alle anderen zeiden iets dergelijks. Ze kwamen bij een plek die Gethsemane heette, en hij zei tegen zijn leerlingen:

Blijven jullie hier zitten, terwijl ik ga bidden.’

Heeft de angst je gegrepen, bid dan tot de heilige God.

En wanneer je uiteenvalt,

Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee. Hij voelde zich onrustig en angstig worden en zei tegen hen:

‘Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier waken.’

Hij liep nog een stukje verder, liet zich toen op de grond vallen en bad dat

wäre, die Stunde vorüberginge, und sprach:

Jesus

Abba, mein Vater, es ist dir alles möglich, über- hebe mich dieses Kelchs! Doch nicht wie ich will, sondern wie du willst.

5. Choral

Was mein Gott will, das g'scheh allzeit, sein Will'. der ist der beste.
Zu helfen den'n er ist bereit,
die an ihn glauben feste.
Er hilft aus Not,
der fromme Gott,
und züchtiget mit Maßen;
wer Gott vertraut,
fest auf ihn baut,
den will er nicht verlassen.

6. Rezitativ

Evangelist

Und kam und fand sie schlafend und sprach zu Petro:

Jesus

Simon, schläfest du? Vermöchtest du denn nicht eine Stunde mit mir zu wachen? Wachet und betet, daß ihr nicht in Versuchung fallt; der Geist ist willig, aber das Fleisch ist schwach.

Evangelist

Und ging wieder hin und sprach dieselben Wor- te; und kam wieder und fand sie abermal schlafend, und ihre Augen waren voll Schlags, und wußten nicht, was sie ihm antworteten; und er kam zum dritten Mal und sprach zu ihnen:

Jesus

Ach! Wollt ihr nun schlafen und ruhen, es ist genug, die Stunde ist

dit uur zo mogelijk aan hem voorbij mocht gaan. Hij zei:

'Abba, Vader, voor u is alles mogelijk, neem deze beker van mij weg. Maar laat niet gebeuren wat ik wil, maar wat u wilt.'

Wat mijn God wil geschied' altijd, zijn wil is steeds de beste.
Hij is altijd tot hulp bereid,
Hij blijft mijn sterke veste.
Hij helpt uit nood,
De trouwe God,
Hij troost mij bovenmate.
Wie God vertrouwt,
Vast op Hem bouwt,
Die zal Hij nooit verlaten.

Hij liep terug en zag dat zijn leerlingen lagen te slapen. Hij zei tegen Petrus:

'Simon, slaap je? Kon je niet één uur waken? Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen; de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.'

Weer ging hij weg om te bidden, met dezelfde woorden als daarvoor. Toen hij weer terugkwam, lagen ze opnieuw te slapen, want hun ogen vielen steeds dicht, en ze wisten niet wat ze hem moesten antwoorden. Toen hij voor de derde maal terugkwam, zei hij tegen hen: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het is zover: het

kommen; siehe, des Menschen Sohn wird überantwortet in der Sünder Hände; stehet auf, laßt uns gehen, siehe, der mich verrät, ist nahe.

7. Rezitativo (Alto, Tenore)

Evangelist

Und alsbald, da er noch redet, kam herzu Ju- das, der Zwölfe einer, und eine große Schar mit ihm, mit Schwertern und mit Stangen, von den Hohenpriestern und Schriftgelehrten und Ältesten: Und der Verräter hatte ihnen ein Zeichen gegeben und gesagt:

Judas

Welchen ich küssen werde, der ist's, den grei- fet und führet ihn gewiß.

Evangelist

Und da er kam, trat er bald zu ihm, und sprach zu ihm:

Judas

Rabbi, Rabbi.

Evangelist

Und küsset ihn.

8. Aria (Tenore)

Wenn nun der Leib wird sterben müssen, so soll die Seele Jesum küssen, auf seinen göttlich seelgen Mund. Doch nicht wie dieser Judas tate, mit Gall' vermischtem schnödem Rate, nein, nein, aus innerm Herzensgrund.

9. Rezitativo (Tenore, Basso)

Evangelist

Die aber legten ihre Hände an ihn und griffen ihn: Einer aber von denen, die dabei stunden, zog sein Schwert aus und schlug des Hohen- priesters

ogenblik is gekomen waarop de Mensensoon wordt uitgeleverd aan de zondaars. Sta op, laten we gaan; kijk, hij die me uitlevert, is al vlakbij.'

Nog voor hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, een van de twaalf, in gezelschap van een met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters, schriftgeleerden en oudsten was gestuurd. Met hen had zijn verrader een teken afgesproken. Hij had gezegd: '

Degene die ik kus, die is het. Neem hem gevangen en voer hem weg onder strenge bewaking.'

Toen hij eraan kwam, liep hij recht op Jezus af, zei: '

'Rabbi, Rabbi'

en kuste hem.

Wanneer het lichaam sterven moet, Dan zal de ziel Jezus kussen op zijn godlijk, zalige mond. Maar niet zoals deze Judas deed, met door gal vermengde snode raad. Nee, nee, maar uit het diepste van het hart

Ze grepen hem vast en namen hem gevangen. Een van de omstanders trok een zwaard, ging de dienaar van de hogepriester te lijf en sloeg hem een oor af. Jezus zei tegen hen:

Knecht und hieb ihm ein Ohr ab. Und Jesus antwortet und sprach zu ihnen:

Jesus

Ihr seid ausgegangen, als zu einem Mörder, mit Schwertern und mit Stangen mich zu fahen; ich bin täglich im Tempel bei euch gesessen und habe gelehret, und ihr habt mich nicht gegriffen; aber, auf daß die Schrift erfül- let würde.

10. Rezitativo (Tenore)

Und die Jünger verließen ihn alle und flohen. Und es war ein Jüngling, der folgete ihm nach, der war mit Leinwand bekleidet auf der bloßen Haut, und die Jünglinge griffen ihn; er aber ließ die Leinwand fahren und flohe bloß von ihnen. Und sie führten Jesum zu den Hohenpriestern und Ältesten und Schriftgelehrten. Petrus aber folgete ihm nach von ferne bis hinein in des Hohenpriesters Palast und saß bei den Knechten und wärmte sich bei dem Licht. Aber die Hohenpriester und der ganze Rat suchten Zeugnis wider Jesum und funden nichts. Viel gaben falsches Zeugnis wider Jesum, aber ihr Zeugnis stimmete nicht überein. Und etliche stunden auf und gaben falsches Zeugnis wider ihn und sprachen:

‘U bent er met zwaarden en knuppels op uit getrokken om mij te arresteren, alsof ik een misdadiger ben! Dagelijks was ik bij jullie in de tempel om onderricht te geven, en toen hebben jullie me niet gevangengenomen; maar dit gebeurt omdat de Schriften in vervulling moeten gaan.’

Toen lieten allen hem in de steek en vluchtten weg. Een jongeman, die alleen een linnen kleed aanhad, probeerde bij hem te blijven, maar toen ook hij werd vastgegrepen, liet hij het kleed in hun handen achter en vluchtte naakt weg.

Jezus werd meegevoerd naar het huis van de hogepriester om te worden voorgeleid, en alle hogepriesters, oudsten en schriftgeleerden kwamen daar bijeen. Petrus volgde hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester, waar hij tussen de knechten ging zitten en zich warmde aan het vuur. De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden iemand een getuigenverklaring tegen Jezus te laten afleggen op grond waarvan ze hem ter dood konden veroordelen, maar dat lukte hun niet; want hoewel veel mensen een valse verklaring aflegden, waren hun getuigenissen niet eensluidend. Toen kwamen er een paar met de volgende valse verklaring:

11. Chorus

Wir haben gehöret, daß er saget: ich will den Tempel, der mit Händen gemacht ist, abbrechen und in dreien Tagen einen andern bauen, der nicht mit Händen gemacht ist.

12. Rezitativo (Alto, Tenore, Basso) *Evangelist*

Aber ihr Zeugnis stimmt noch nicht überein; und der Hohepriester stand unter ihnen auf und fragete Jesum und sprach:

Hohepriester

Antwortest du nichts zu dem, was diese wider dich zeugen?

Evangelist

Er aber schwieg stille und antwortete nichts; da fraget ihn der Hohepriester abermal und sprach zu ihm:

Hohepriester

Bist du Christus, der Sohn des Hochgelobten?

Evangelist

Jesus sprach:

Jesus

Ich bin's, und ihr werdet sehen des Menschen Sohn sitzen zur rechten Hand der Kraft und kommen auf des Himmels Wolken.

Evangelist

Da zerriß der Hohepriester seine Kleider und sprach:

Hohepriester

Was brauchen wir weiter Zeugnis? Ihr habt gehöret die Gotteslästerung! Was dünket euch?

Evangelist

Sie aber verdammten ihn alle, daß er des To-des schuldig wäre. Da fingen

'We hebben hem horen zeggen: "Ik zal die door mensenhanden gemaakte tempel afbreken en in drie dagen een andere opbouwen die niet door mensenhanden gemaakt is."'

Maar ook op dit punt waren de getuigenverklaringen niet afdoende. De hogepriester stond op en vroeg Jezus: '

Waarom antwoordt u niet? U hoort toch wat deze getuigen zeggen?'

Maar hij bleef zwijgen en antwoordde niet. Toen vroeg de hogepriester hem:

'Bent u de messias, de Zoon van de Gezegende?'

Jezus zei:

'Dat ben ik, en u zult de Mensenzoon aan de rechterhand van de Machtige zien zitten en hem zien komen op de wolken van de hemel.'

De hogepriester scheurde zijn kleren en zei:

'Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt de godslastering gehoord; wat is uw oordeel?'

Allen oordeelden dat hij schuldig was en de doodstraf verdiende. Toen

an etliche ihn zu verspeien und mit Fäusten zu schlagen und zu ihm zu sagen:

13. Chorus

Weissage uns!

14. Rezitativo (Soprano, Tenori)

Evangelist

Und die Knechte schlugen ihn ins Angesicht. Und Petrus war danieden in dem Palast; da kam des Hohenpriesters Mägde eine, und da sie sahe Petrum sich wärmen, schauet sie ihn an und sprach:

Magd

Und du warest auch mit Jesu von Nazareth!

Evangelist

Er leugnete aber und sprach:

Petrus

Ich kenne ihn nicht, weiß auch nicht, was du sagest.

Evangelist

Und er ging hinaus in den Vorhof; und der Hahn krähet; und die Magd sahe ihn und hub abermal an zu sagen denen die dabei stunden:

Magd

Dieser ist der einer!

Evangelist

Und er leugnet abermal; und nach einer klei-nen Weile sprachen abermal zu Petro, die dabei stunden:

15. Chorus

Wahrlich, du bist der einer, denn du bist ein Galiläer und deine Sprache lautet gleich also.

16. Rezitativo (Tenori)

Evangelist

begonnen sommigen hem te bespuwen; ze blinddoekten hem en sloegen hem in het gezicht en zeiden tegen hem:

‘Profeteer nu maar!’,

En ook de dienaren onthaalden hem op vuistslagen. Terwijl Petrus beneden op de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester voorbij. Toen ze Petrus bij het vuur zag zitten, keek ze hem aan en zei: ‘

Jij was ook bij die Jezus van Nazaret!’

Maar hij ontkende dat en zei:

‘Ik weet niet waar je het over hebt, ik begrijp echt niet wat je bedoelt.’

Hij ging naar buiten, naar het voorportaal, en er kraaide een haan. Toen het meisje hem daar weer zag, zei ze opnieuw, nu tegen de omstanders:

‘Hij is een van hen!’

Maar hij ontkende het weer. En algauw zeiden ook de omstanders tegen Petrus: ‘

Je bent wel degelijk een van hen, jij komt immers ook uit Galilea.’

Er aber fing an sich zu verfluchen und schwören:

Petrus

Ich kenne des Menschen nicht, von dem ihr sa- get.

Evangelist

Und der Hahn krähet zum andernmal; da gedachte Petrus an das Wort, das Jesus zu ihm saget: Ehe der Hahn zweimal krähet, wirst du mich dreimal verleugnen, und er hub an zu weinen.

17. Aria (Tenore)

Wein', ach wein' jetzt um die Wette, meiner beiden Augen Bach! O, daß ich gnug Tränen hätte, zu beweinen diese Schmach. O, daß aus der Tränen Brunnen käm ein starker Strom gerunnen, mich umgibt der Sünde Kette, Angst und lauter Ungemach.

17a. Chorus

So gehst du nun mein Jesus hin den Tod für mich zu leiden; für mich der ich ein Sünder bin, der dich betrübt in Freuden. Wohlan, fahr fort du edler Hort, mein Augen sollen fließen, ein Tränensee mit Angst und Weh, dein Leiden zu begiessen.

18. Sinfonia 19. Rezitativo (Tenori, Basso)

Evangelist

Und bald am Morgen hielten die Hohenpriester einen Rat mit den Ältesten und Schriftgelehrten, dazu der ganze Rat, und banden Jesum und führten ihn hin und

Maar hij begon te vloeken en zwoer:

'Ik ken die man over wie jullie het hebben niet!'

En meteen kraaide de haan voor de tweede keer. En Petrus herinnerde zich dat Jezus tegen hem gezegd had: 'Voordat een haan tweemaal heeft gekraaid, zul je mij driemaal verloochenen.' En toen hem dat te binnen schoot, begon hij te huilen.

Huil, en ween om de natheid van mijn tranenbeek. Oh, dat ik toch genoeg tranen zou hebben om deze smaad te bewenen. Oh, dat uit de bron van tranen en sterkere stroom op zou komen. Mij omgeeft de ketting van de zonde, angst en ongemak.

Zo gaat u nu heen, mijn Jezus, om de dood voor mij te lijden, voor mij, omdat ik een zondaar ben, die u bedroeft in vreugde. Welnu, ga heen, u edele toeverlaat, uit mijn ogen zal onder luid geklaag een tranensee vloeien om uw lijden te begieten.

's Ochtends in alle vroegte kwamen de hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden en het hele Sanhedrin in vergadering bijeen. Na Jezus geboeid te hebben, brachten ze

überantworteten ihn Pilato, und Pilatus fragte ihn:

Pilatus

Bist du der König der Juden?

Evangelist

Er antwortete und sprach:

Jesus

Du sagst's!

Evangelist

Und die Hohenpriester beschuldigten ihn hart. Pilatus aber fragte ihn abermals und sprach:

Pilatus

Antwortest du nichts? Siehe, wie hart sie dich verklagen!

20. Aria (Alto)

Klaget nur, ihr Kläger hier, wie ihr wollet ihn verklagen, klaget nur. Dieses habt ihr zum Gewinn, daß er's gerne will ertragen, sonst bleibt rein sein Herz und Sinn.

21. Rezitativo (Tenori)

Evangelist

Jesus aber antwortete nichts mehr, also, daß sich auch Pilatus verwunderte. Er pflegte aber, ihnen auf das Osterfest einen Gefangenen loszugeben, welchen sie begehrten. Es war aber einer, genannt Barrabas, gefangen mit den Aufrührerischen, die im Aufruhr einen Mord begangen hatten. Und das Volk ging hinauf und bat, daß er tät, wie er pfleget; Pilatus aber antwortet ihnen:

Pilatus

Wollt ihr, daß ich euch den König der Juden losgebe?

hem weg en leverden hem over aan Pilatus. Pilatus vroeg hem:

‘Bent u de koning van de Joden?’

Hij antwoordde:

‘U zegt het.’

De hogepriesters brachten allerlei beschuldigingen tegen hem in. Pilatus vroeg hem toen:

‘Waarom antwoordt u niet? U hoort toch waar ze u allemaal van beschuldigen?’

Klaag maar, jullie klagers, als jullie hem aan willen klagen, klaag maar. Dit hebben jullie als winst, dat Hij het graag wil dragen, maar zijn hart en geest blijven rein.

Maar Jezus zei helemaal niets meer, tot verwondering van Pilatus. Pilatus had de gewoonte om op elk pesachfeest één gevangene vrij te laten op verzoek van het volk. Op dat moment zat er een zekere Barabbas gevangen, samen met de andere opstandelingen die tijdens het oproer hadden gemoord. Een grote groep mensen trok naar Pilatus en begon hem te vragen om ook nu te doen wat zijn gewoonte was. Pilatus vroeg hun:

‘Wilt u dat ik de koning van de Joden vrijlaat?’

Evangelist

Denn er wußte, daß ihn die Hohenpriester aus Neid überantwortet hatten. Aber die Hohenpriester reizeten das Volk, daß er ihnen viel lieber Barrabam losgebe. Pilatus aber antwortet wiederum und sprach:

Pilatus

Was wollt ihr denn, daß ich tue dem, den ihr schuldiget, er sei der König der Juden?

Evangelist

Sie schrien abermals:

22. Chorus

Kreuzige ihn!

(22.) Rezitativo (Tenori)

Evangelist

Pilatus aber sprach zu ihnen:

Pilatus

Was hat er denn Übels getan?

Evangelist

Aber sie schrien noch viel mehr:

Chor

Kreuzige ihn!

23. Choral

O hilf, Christe, Gottes Sohn,
durch dein bitter Leiden,
daß wir dir stets Untertan,
all' Untugend meiden;
deinen Tod und sein Ursach'
fruchtbarlich bedenken,
dafür, wiewohl arm und schwach,
dir Dankopfer schenken.

24. Sinfonia 25. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Pilatus aber gedachte, dem Volk genug zu tun, und gab ihnen Barrabam los und überantwortet

Want hij begreep wel dat de hogepriesters hem uit afgunst hadden uitgeleverd. Maar de hogepriesters hitsten de menigte op om te zeggen dat hij Barabbas moest vrijlaten. Toen zei Pilatus tegen hen:

‘Wat wilt u dan dat ik doe met die man die u de koning van de Joden noemt?’

En ze begonnen weer te schreeuwen.

‘Kruisig hem!’

Pilatus vroeg:

‘Wat heeft hij dan misdaan?’

Maar ze schreeuwden nog harder:

‘Kruisig hem!’

O help, Christus, God's zoon,
door jouw lijden,
dat wij steeds onderdanig
alle kwaad mijden
jouw dood en diens oorzaak,
vruchtbaar herinneren,
daarvoor, hoewel arm en zwak,
jouw dankoffers schenken.

Omdat Pilatus de menigte tevreden wilde stellen, liet hij Barabbas vrij. Jezus leverde hij uit om gekruisigd te

ihnen Jesum, daß er gegeißelt und gekreuziget würde. Die Kriegesknechte aber führten ihn hinein in das Richthaus und riefen zusammen die ganze Schar und zogen ihm ein Purpur an; und flochten eine Dornenkrone und setzten sie ihm auf und fingen an, ihn zu grüßen:

26. Chorus

Gegrüßet seist du, der Juden König!

27. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und schlugen ihm das Haupt mit dem Rohr, und sie speieten ihn und fielen auf die Knie und beteten ihn an. Und da sie ihn verspottet hatten, zogen sie ihm den Purpur aus und legten ihm seine eigenen Kleider an und führten ihn hinaus, daß sie ihn kreuzigten, und zwangen einen, der vorüberging, mit Namen Simon von Cyrene, der vom Felde kam, der ein Vater war Alexandri und Ruffi, daß er ihm das Kreuz nachtrüge.

28. Aria (Basso)

O süßes Kreuz, o Baum des Lebens, hier wächst die Frucht des edlen Lebens, die aus des Herren Wunden kam. Mensch, greif zu diesen Lebensfrüchten, so wirst du Sodoms Schaugerichten und Gosens Eitelkeiten gram.

29. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und sie brachten ihn an die Stätte Golgatha, das ist verdolmetschet: Schädelstätt; und sie gaben ihm Myrrhen im Wein zu trinken; und er nahm nichts zu sich.

worden, nadat hij hem eerst nog had laten geselen. De soldaten leidden hem weg, het paleis (dat wil zeggen het pretorium) in, en riepen de hele cohort bijeen. Ze trokken hem een purperen gewaad aan, vlochten een kroon van doorntakken en zetten hem die op. Daarna brachten ze hem hulde met de woorden: 'Gegroet, koning van de Joden!'

Ze sloegen hem met een rietstok tegen het hoofd en bespuwden hem, en bogen onderdanig voor hem. Nadat ze hem zo hadden bespot, trokken ze hem het purperen gewaad uit en deden hem zijn kleren weer aan. Toen brachten ze hem naar buiten om hem te kruisigen. Ze dwongen een voorbijganger die net de stad binnenkwam, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, om het kruis te dragen.

O zoet kruis, boom des levens
Hier groeit de vrucht van het edele leven, die uit de wonden van de Heer kwam. Mens, grijp toch deze levensvruchten. Zo zal je het verdriet worden van Sodoms showproces en Gosens ijdelheid.

Ze brachten hem naar Golgota, wat in onze taal 'schedelplaats' betekent. Ze wilden hem met mirre vermengde wijn geven, maar hij nam die niet aan.

30. Aria (Soprano)

O Golgotha! Platz herber Schmerzen,
hier ist es, wo der Heiland starb.
Nimm, Seele, nimm es recht zu
Herzen, weil er dadurch dein Heil
erwarb.

31. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und da sie ihn gekreuziget hatten,
teilten sie seine Kleider, und warfen
das Los drum, welcher etwas
bekäme. Und es war um die dritte
Stunde, da sie ihn kreuzigten.

32. Aria (Alto)

Was seh' ich hier, ist dies mein
Auserwählter? Mein teurer Schatz,
mein Jesus, mein Vermählter, dem
jetzt für mich das Herz in Liebe bricht;
ich kenn' ihn fast vor Blut und Marter
nicht.

33. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und es war oben über ihm
geschrieben, was man ihm Schuld
gab, nämlich: Ein König der Juden.
Und sie kreuzigten mit ihm zweene
Mörder, einen zu seiner Rechten und
einen zur Linken, da ward die Schrift
erfüllet, die da saget: „Er ist unter die
Übeltäter gerechnet.“ Und die
vorübergingen lästerten ihn und
schüttelten ihre Häupter und
sprachen:

34. Chorus

Sieh doch, wie fein zerbrichst du den
Tempel und bauest ihn in dreien
Tagen, hilf dir nur selber und steig
herab vom Kreuz.

O Golgotha! Plaats van wrange pijn.
Hier is het, waar de Heiland stierf.
Maak, ziel, maak het recht je eigen,
omdat hij daardoor uw heil verwierf.

Ze kruisigden hem en verdeelden zijn
kleden onder elkaar; ze dobbelden
erom wie wat zou krijgen. Het was in
het derde uur na zonsopgang toen ze
hem kruisigden.

Wat zie ik hier, is dit mijn
uitverkorene? Mijn dure schat, mijn
Jesus, mijn bruidegom, die nu voor
mij het hart uit liefde breekt? Ik
herken hem haast niet door het bloed
en de martelingen.

Het opschrift met de aanklacht tegen
hem luidde: 'De koning van de Joden'.
Samen met hem kruisigden ze twee
misdadigers, de een rechts van hem,
de ander links. Zo werd de Schrift
vervult, waarin staat: Hij wordt tot de
misdadigers gerekend. De
voorbijgangers keken
hoofdschuddend toe en dreven de
spot met hem:

'Ach, kijk nu toch eens! Jij die de
tempel afbreekt en in drie dagen
weer opbouwt, red jezelf toch door
van het kruis af te komen.'

35. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Desselbengleichen die Hohenpriester ver- spotteten ihn untereinander samt den Schriftgelehrten und sprachen:

36. Chorus

Er hat andern geholfen und kann sich selbst nicht helfen, ist er Christus und König von Israel, so steige er nun vom Kreuz, auf daß wir sehen und glauben.

37. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und die mit ihm gekreuziget waren, schmä- heten ihn auch. Und nach der sechsten Stun- de war eine Finsternis über das ganze Land bis um die neunte Stunde; und um die neunte Stunde rief Jesus laut und sprach:

38. Arioso (Basso)

Jesus

Eli, Eli, lama asabthani.

39. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Das ist verdolmetschet: Mein Gott, warum hast du mich verlassen? Und etliche, die dabeistun- den, da sie das höreten, sprachen sie:

40. Chorus

Siehe, er rufet den Elias.

41. Rezitativo (Alto)

Evangelist

Da lief einer und füllet einen Schwamm mit Es- sig und steckte ihn auf ein Rohr und tränket ihn und sprach:

Ook de hogepriesters en de schriftgeleerden maakten onder elkaar zulke spottende opmerkingen:

‘Anderen heeft hij gered, maar zichzelf redden kan hij niet; laat die messias, die koning van Israël, nu van het kruis afkomen. Als we dat zien, zullen we geloven!’

Ook de twee andere gekruisigden beschimpten hem.

Op het middaguur viel er een duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem:

‘Eloï, Eloï, lema sabachtani?’,

wat in onze taal betekent: ‘Mijn God, mijn God, waarom hebt u mij verlaten?’ Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen:

‘Hoor, hij roept Elia!’

Iemand ging snel een spons halen, doordrenkte die met zure wijn, stak de spons op een stok en probeerde hem te laten drinken, terwijl hij zei:

Kriegsknecht

Halt! Laßt sehen, ob Elias komme und ihm helfe.

Evangelist

Aber Jesus schrie laut und verschied.

42. Choral (Alto)

Wenn ich einmal soll scheiden,
so steh Herr Christ bei mir,
wenn ich den Tod soll leiden,
so tritt du dann herfür.

Wenn mir am allerbängsten
wird um das Herze sein,
so rei mich aus den Ängsten
kraft deiner Angst und Pein.

Erscheine mir zum Schilde,
zum Trost in meiner Not
und la mich sehn dein Bilde
in deiner Kreuzesnot.
Da will ich nach dir blicken,
da will ich glaubensvoll
dich fest an mein Herz drken.
Wer so stirbt, der stirbt wohl.

43. Aria (Soprano)

Seht, Menschenkinder seht, der Fürst
der Welt vergeht. Ihr Friedensengel
klaget, saust Lüfte, Menschen, zaget,
der alles sonst erhält, der alles trägt,
verfllt.

44. Aria (Tenore)

Der Fürst der Welt erbleicht, das Licht
der Wel entweicht.
Die Ehre ist verachtet, der Tröster ist
verschmachtet, ach schaut, sein
Leiden macht den lichten Tag zur
Nacht.

45. Sinfonia

‘Laten we eens kijken of Elia komt om hem eraf te halen.’

Maar Jezus slaakte een luide kreet en blies de laatste adem uit.

Wanneer ik eens moet heengaan
ga Gij niet van mij heen,
laat mij dan niet alleen gaan
niet in de dood alleen.
Wees in mijn laatste lijden,
mijn doodsangst, mij nabij.
O God, sta mij terzijde,
die lijdt en sterft voor mij.

Wees Gij om mij bewogen
en troost mijn angstig hart.
Voer mij uw beeld voor ogen,
gekruisigde, uw smart.
Dan zal ik vol vertrouwen,
gelovig en bewust,
uw aangezicht aanschouwen.
Wie zo sterft, sterft gerust.

Zie, mensenkinderen, zie, de koning
van de wereld vergaat. Haar
vredesengel klaagt, lucht suist,
mensen, beeft: Hij die alles
vasthoudt, die alles draagt, valt ten
prooi.

De koning van de wereld verbleekt,
het licht van de wereld wijkt. De eer is
verraden, de trooster is verstikt. Ach
zie, zijn leiden maakt de heldere dag
tot nacht.

46. Rezitativo (Alto, Tenore)

Evangelist

Und der Vorhang im Tempel zerriß in zwei Stück' von oben an bis unten aus. Der Hauptmann aber, der dabei stund ihm ge- genüber und sahe, daß er mit solchem Ge- schrei verschied, sprach er:

Hauptmann

Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen!

Evangelist

Und es waren auch Weiber da, die von fern solches schaueten, unter welchen waren Ma- ria Magdalena und Maria, des kleinen Jakobs und Joses Mutter, und Salome, die ihm auch nachgefolget, da er in Galiläa war, und gedie- net hatten, und viel andere, die mit ihm hin- auf gen Jerusalem gegangen waren. Und am Abend, dieweil es der Rüsttag war (welcher ist der Vorsabbath), kam Joseph von Arimathia, ein ehrbarer Ratsherr, welcher auch auf das Reich Gottes wartete; der wagt's und ging hinein zu Pilato und bat um den Leichnam Jesu; Pilatus aber verwundert' sich, daß er schon tot war, und rief den Hauptmann und fraget ihn, ob er schon gestorben wäre; und als er's erkundet von dem Hauptmann, gab er Joseph den Leichnam.

47. Aria (Alto)

Dein Jesus hat das Haupt geneiget, man legt ihn nun ins Grab hinein.

En het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot onder in tweeën. Toen de centurio, die recht tegenover hem stond, hem zo zijn laatste adem zag uitblazen, zei hij:

'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'

Van een afstand keken ook enkele vrouwen toe, onder wie Maria uit Magdala en Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. Toen hij in Galilea verbleef, waren deze vrouwen hem gevolgd en hadden ze voor hem gezorgd, net als vele andere vrouwen die met hem waren meegereisd naar Jeruzalem. Toen de avond al gevallen was (het was de 'voorbereidingsdag', dat wil zeggen de dag voor de sabbat), kwam Josef van Arimatea, een vooraanstaand raadsheer, die zelf ook de komst van het koninkrijk van God verwachtte. Hij raapte al zijn moed bijeen en ging naar Pilatus, die hij om het lichaam van Jezus vroeg. Het bevreedde Pilatus dat hij al dood zou zijn en hij riep de centurio bij zich, aan wie hij vroeg of Jezus al gestorven was, en toen de centurio dat bevestigd had, gaf hij het lijk aan Josef.

Uw Jezus heeft het hoofd gebogen, Men legt hem nu in het graf.

Wem dieses nicht zu Herzen steigt,
der kann nicht Jakobs Enkel sein.

48. Rezitativo (Tenore)

Evangelist

Und er kaufte ein Leinwand und
nahm ihn ab und wickelte ihn in die
Leinwand und legte ihn in ein Grab,
das war in einen Felsen gehauen,
und wälzte einen Stein vor des
Grabes Tür. Aber Maria Magdalena
und Maria Joses, schaueten zu, wo er
hingelegt ward.

49. Choral

O Traurigkeit, o Herzeleid,
ist das nicht zu beklagen:
Gott, des Vaters einzig Kind,
wird ins Grab getragen.

Gebed

50. Chorus

O selig ist zu dieser Frist,
der dieses recht bedenket,
wie der Herr der Herrlichkeit
wird ins Grab gesenket.

Tekst

(50.) Choral

O Jesu du, mein Hilf und Ruh,
ich bitte dich mit Tränen,
hilf, daß ich mich bis ins Grab
nach dir möge sehnen.

Wie hierdoor niet wordt aangegrepen
Kan geen nazaat van Jakob zijn.

Josef kocht een stuk linnen, haalde
Jezus van het kruis en wikkelde hem
in het linnen. Daarna legde hij hem in
een graf dat in de rots was
uitgehouden en rolde een steen voor
de ingang. Maria uit Magdala en
Maria de moeder van Joses keken toe
in welk graf hij werd gelegd.

O treurigheid, o hartepijn,
Is het niet te beklagen:
God, het enig kind van zijn Vader,
wordt in het graf gedragen

O zalig is, op deze tijd
wie dit goed doorgrondt:
hoe de Heer der heerlijkheid
in het graf wordt gelaten.

O Jezus, U mijn hulp en rust
Ik bid U met tranen:
Help, dat ik tot in het graf
naar u mag verlangen.

Slotlied 590

1 Nu valt de nacht. Het is vol-bracht:
de Heer heeft heel zijn le - ven
voor het men - se - lijk ge-slacht
in Gods hand ge - ge - ven.

4.

't Is goed, o Heer, Gij hoeft de eer
van God niet meer te staven.
Leggen wij ons bij U neer,
in uw dood begraven.

Zending en zegen. De zegen wordt besloten met het gezongen 'Amen'
door het koor

Collecte bij de uitgang ter bestrijding van de onkosten

Over de uitvoering

De uitvoering is tot stand gekomen door de Protestantse Gemeente
Voorschoten. Meer weten? Zie: www.pgvoorschoten.nl